

EL FUTUR DEL DELTA DE L'EBRE

“Amb voluntat política, amb dos o tres anys els sediments retinguts podrien començar a arribar al Delta”

ENTREVISTA A

Josep Juan Segarra autor del llibre ‘Terra Presa. Per una nova política de sediments’

Terres de l'Ebre Oriol Gràcia

Cada any, els embassaments de Mequinensa i Riba-roja acumulen de mitjana gairebé 9.000.000 de tones de sediments, terres que queden compactades al fons dels pantans. Això vol dir que el 96% de fangs, llims i argiles que transporta l'Ebre hi queden retinguts. Una xifra elevadíssima. I si es queden riu amunt, és obvi que no segueixen el seu curs natural fins a la desembocadura i el Delta. El periodista i antropòleg Josep Juan Segarra, acaba de publicar *Terra Presa. Per una nova política de sediments*, un llibre que contradiu alguns dels mites sobre la gestió dels sediments: les tècniques per a remoure les terres i fer-los baixar aigües avall hi són i, a més, amb costos econòmics assumibles. Segons l'autor, si una cosa fa falta per a resoldre el problema de retenció de sediments i en conseqüència la regressió del Delta és voluntat política.

Pregunta: L'Ebre sense cabal és la mort del Delta es cantava en les manifestacions contra el Pla hidrològic Nacional de fa vint anys. Ara, tu, hi fas una esmena, subtil però important.

Resposta: Quan parlem de cabals tendim a pensar en aigua, però no en sediments. I si volem protegir el

Delta, els cabals líquids són tan importants com els sòlids. I precisament, per això fa cinc anys vaig començar a visitar els embassaments de l'Ebre, però també d'altres rius, per a saber què passava amb els sediments retinguts a les preses.

P: I què hi vas trobar?

R: Vaig parlar amb la gent dels pobles propers, amb els treballadors de les preses, amb tècnics i catedràtics d'universitats. I em van explicar, per exemple, que davant del poble de Mequinensa, a la cua de l'embassament de Riba-roja, s'havien acumulat tants sediments que els responsables del club nàutic tenien problemes per a desenvolupar l'activitat. I que la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) havia plantejat un projecte de 12 M€ per a moure aquells sediments un quilòmetre més avall. Quan vaig preguntar a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i a l'IRTA si n'estaven al cas, no en sabien res.

P: La comunicació entre les administracions falla.

R: Primer cal tenir clar que els problemes de regressió del Delta tenen la solució riu amunt i per tant atenen a administracions estatals i de diverses autonomies. I si a això hi afegim la falta de comunicació, la cooperació es complica. ¿He de ser jo, des de l'activisme social, qui faci arribar

les notícies d'este tipus a l'ACA o l'IRTA? La CHE no pot obrir els estudis a altres agents del sector? Potser, també, cal que la Generalitat contracte professionals especialitzats en la gestió dels sediments que facen treball de camp permanent i no puntual. Perquè els sediments baixen riu avall, des de Catalunya hem de pujar riu amunt. Que vagin als llocs i pregunten, com jo vaig fer.

P: Preparant el llibre vas fer més 'descobertes'.

R: Fa dos anys, també m'assabenté que el catedràtic Luis Garrote, coordinador del Grup d'Investigació en Hidroinformàtica i Gestió de l'Aigua de la Universitat Politècnica de Madrid, havia estat treballant per encà-

rrec de la CHE en un estudi específic per a mobilitzar els sediments dels embassaments del tram final de l'Ebre, amb una proposta de tècniques per a fer-los arribar fins al Delta. I a la Generalitat tampoc en sabien res.

P: Fan falta més estudis tècnics i ambientals que avalen el trasllat de sediments?

R: Ja n'hi ha uns quants, però en calen més i de més precisos. Dimarts de la setmana passada, es va publicar la licitació per a la caracterització dels sediments dels embassaments de Mequinensa i Riba-roja d'Ebre. Caldrà conèixer el projecte més a fons per poder-lo valorar, perquè un estudi sobre la caracteritza-

ció dels sediments és com una anàlisi de sang, n'hi ha de molts tipus i amb objectius diferents. L'ACA també està treballant amb el Ministeri per a la Transició Ecològica per a fer una prova pilot els pròxims anys i instal·lar un bypass que amb la tècnica de la hidrosucció permeti moure riu avall els sediments acumulats a l'embassament de Riba-roja. També estem a l'espera de saber si el nou Pla hidrològic nacional, que està en fase participació pública, inclou accions vinculades a la mobilització de sediments.

P: A través de l'Associació Sediments, de la qual ells portaveu, heu anunciat accions jurídiques.

R: Tant la Generalitat, com a la Taula del Consens del Delta, estan plantejant la possibilitat de denunciar a Europa la vulneració de la Directiva Marc d'Aigües de la Unió, com ja ha fet la Plataforma en Defensa de l'Ebre en alguna ocasió. Ja ens sembla bé, però nosaltres també ens volem fixar en la vulneració de la normativa estrictament estatal: en els títols concessionals de l'explotació dels embassaments s'estipula un cànon social que les hidroelèctriques haurien de pagar al Govern espanyol. I no sabem si s'està complint. Només en el cas de Mequinensa, calculem que Endesa hauria de pagar un cànon de 7 M€ anuals. Amb 65 anys de concessió, estem parlant d'uns 450 M€.

P: Els temporals de l'últim any han posat el dit a la nafra en la vulnerabilitat del Delta. La conjuntura accelerarà els projectes per a la mobilització de sediments?

R: Si ara no s'actua, no sé què més ha de passar perquè les administracions s'ho prenguen seriosament. Els estudis hi són i els costos semblen assumibles. Ara fa falta, sobretot, voluntat política. Si el Govern espanyol volgués, en dos o tres anys els sediments de Riba-roja, Flix o Mequinensa ja podrien començar a arribar al delta de l'Ebre. ■